

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Приватне акціонерне товариство "Приватний вищий навчальний заклад "Запорізький інститут економіки та інформаційних технологій"
Освітня програма	21724 Право
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	081 Право

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

09.04.2021 р.

Справа № 0003/АС-21

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 08 "Право" у складі:

Наталія Оніщенко – головуєчий,
Беніцький Андрій Сергійович,
Ващенко Юлія В`ячеславівна,
Гуржій Тарас Олександрович,
Зверев Євген Олександрович,
Івашкевич Ангеліна Анатоліївна,
Коструба Анатолій Володимирович,
Лариса Шумна,
Мочульська Марта Євгенівна,
Олександр Дроздов,
Торбас Олександр Олександрович,
Шепітько Михайло Валерійович,

за участі запрошених осіб:

Перший проректор - Швець Дмитро Євгенович – представник ЗВО,
Гулевська Ганна Юріївна – гарант ОП,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Приватне акціонерне товариство "Приватний вищий навчальний заклад "Запорізький інститут економіки та інформаційних технологій"
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	21724
Назва ОП	Право
Галузь знань	08 Право
Спеціальність	081 Право
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про умовну (відкладену) акредитацію.

За – 12, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

Галузева експертна рада погоджується з висновком експертної групи про те, що загалом освітня програма має чітко сформульовані цілі. Вони відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти. Про це свідчить в тому числі її студентоцентричність, врахування стандартів правничої професії та сучасних тенденцій реформування правничої освіти.

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

Галузева експертна рада також погоджується із висновком експертної групи у тому, що загалом цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб стейкхолдерів. Свідчення цьому - детально вивчені ГЕР рецензії та відгуки на програму від роботодавців, фахівців з інших ЗВО, а також результати опитування здобувачів вищої освіти. Водночас, увагу ГЕР привернув факт неодноразової згадки здобувачами вищої освіти у своїх анкетах дисципліни "Історія політичних та правових учень" як такої, викладанням якої вони найменш задоволені. Цю їх позицію почасти можна зрозуміти з огляду на філософський характер даної дисципліни, її теоретичність та відсутність прямого зв'язку з практикою. Водночас, це не виключає її особливої важливості для студентів, оскільки вона формує їх світогляд. У зв'язку з цим ГЕР звертає особливу увагу відповідальних за цю дисципліну про необхідність переосмислити підходи (в тому числі педагогічні) до її викладання таким чином, щоб зацікавити своїх студентів у її вивченні. Це почасти можна зробити шляхом реформування її навчального плану, формування практичних завдань для студентів, наближених до практики, удосконалення подання матеріалу студентам (так, щоб воно не було нудним та нецікавим для них), а також численними іншими способами (детальніше - у рекомендаціях до Критерію 1). ГЕР також погоджується із рекомендацією експертів про включення процедури врахування побажань стейкхолдерів у Положення про навчальний процес.

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Галузева експертна рада погоджується з висновком експертної групи про те, що освітня програма у своїх цілях та програмних результатах враховує тенденції розвитку спеціальності, ринку праці, галузевий та регіональний контекст, досвід вітчизняних та іноземних освітніх програм. ГЕР вітає той факт, що ОП враховує велику різноманітність факторів, які беруться до уваги у її діяльності.

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Галузева експертна рада погоджується з висновком експертної групи про те, що освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти для спеціальності 081 "Право" для першого (бакалаврського) рівня освіти.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень Е

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень Е

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Галузева експертна рада уважно вивчила звіт експертної групи з даного пункту, зауваження, висловлені ЗВО до цього звіту, а також відповідну частину освітньої програми, і погоджується з висновком експертної групи про те, що попри те, що фактично освітня програма відповідає вимогам стандарту (в чому ГЕР також погоджується із зауваженням ЗВО), формулювання, описані в п. 1.2 освітньої програми, потребують корекції, оскільки вони дійсно прямо взяті зі стандарту, а мали б відображати фактичний обсяг освітньої програми у кредитах ЄКТС. ГЕР погоджується з рекомендацією експертної групи про необхідність уточнення ЗВО фактичних показників у даній ОП.

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

ГЕР уважно вивчила звіт експертної групи, зауваження ЗВО на нього, а також матеріали освітньої програми та погоджується із зауваженнями експертів. Освітні компоненти - це основа, "серце" програми, від яких в першу чергу залежить її якість. Тому, висловлені зауваження стосовно віднесення окремих важливих дисциплін до вибіркового, які включені лише до окремого блоку (Філософія права, Логіка), і таким чином унеможливають їх вивчення студентами, які обрали інший вибірково-блок дисциплін, викликає у ГЕР занепокоєння. Не менше занепокоєння викликає і виявлений експертами факт стосовно дисципліни "Судові та правоохоронні органи", яка по суті своїй не охоплює правоохоронних органів, а розкриває матеріал лише про суди та їх систему в Україні. У її силабусі не йдеться про інші правоохоронні органи. Сам один такий факт не лише викликає дуже глибоке занепокоєння ГЕР, а і сам по собі може вважатися достатньою і дуже серйозною причиною оцінки "Е" по всьому критерію 2, адже, як уже згадувалося вище, якість саме освітніх компонентів кожної освітньої програми є її фундаментом. Невідповідність же назви дисципліни суті того, що на ній викладається має дуже мало дотичного з поняттям якості. Водночас, ГЕР не поділяє категоричне несприйняття експертною групою існування вибіркової дисципліни "Правоохоронні та правоохоронні органи України" саме у вибірково-статусі, оскільки за умов належного позиціонування дисципліни та, наприклад, більш поглибленого вивчення матеріалу, вона може мати право на існування і може бути корисною здобувачам вищої освіти. ГЕР безумовно також погоджується із висновком експертної групи про те, що навчальні галузеві дисципліни не можуть не враховувати новели законодавства (кримінальний проступок). Це також є достатньою підставою для визнання якості такої дисципліни, а разом з нею і всього критерію 2 незадовільними. Не може також ГЕР погодитися і з вимогою експертної групи для усіх силабусів мати уніфіковану форму, вказувати ПРН, які забезпечує дана дисципліна, та вказувати вихідні дані (номери протоколів, дата затвердження тощо). Силабус, на відміну від робочої програми, є "договором викладача зі студентами", а тому повинен мати ту форму, яка зручна для обох сторін цього "договору", і відповідний обсяг (у когось більший, а у когось менший). Встановлювати централізовану його форму хоч і загалом допускається, однак, не є обов'язковим. Кожен викладач може мати свою власну форму, яка йому та його студентам зручніша. Головне, щоб він виконував свою функцію. Якісний силабус враховує, як правило, розклад на кожен конкретний рік (для зручності студентів), дуже якісний може навіть вказувати конкретний час занять та аудиторії за розкладом (хоч це не є обов'язковим), він також, як правило, містить контакти викладача, теми, літературу до курсу та умови оцінювання. Решта - опційні елементи. Вказування ПРН і даних про затвердження в такому випадку видаються зайвою інформацією, однак, їх включення також не є забороненим.

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

ГЕР погоджується з висновком експертів про те, що загалом зміст ОП відповідає предметній області спеціальності «Право», а також погоджується з тим, що впровадження позаблокової системи вибору вибіркового дисциплін значно покращить якість програми.

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в

обсязі, передбаченому законодавством

ГЕР повністю погоджується із заувагами експертної групи та доєднується до думки про те, що чинна система вибору дисциплін в першому семестрі першого курсу має ознаки неефективності. Доповнюється це тим, що de facto вибір робиться більшістю групи. ГЕР вимушена вкотре наголосити на тому, що саме навчальні курси у їх грамотному поєднанні складають основу будь-якої освітньої програми і є основним її продуктом, тому той факт, що при виборі одного з блоків, залишаються невивченими важливі для розвитку майбутніх юристів дисципліни (детально описані експертами) свідчить про те, що система формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачами вищої освіти у ЗВО потребує дуже суттєвого реформування і доопрацювання.

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

ГЕР вітає факт залучення фахівців-практиків до проведення занять за ОП, а також доєднується до рекомендацій експертної групи щодо розведення різних типів практики по різних базах її проходження. Водночас, при грамотній організації програми практики, мінімально допустимим можна, все ж, вважати її проведення на одних і тих самих базах (за умови, що практиканти виконують різну роботу), однак, їх розведення по різних базах суттєво підвищить якість і ефективність різних видів практики. Загалом, ГЕР вважає, що чинна система (хоч і в мінімально допустимій формі та з застереженнями, висловленими вище), дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

ГЕР погоджується повністю з висновком експертної групи про те, що ОП загалом передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок. Для цього проводяться різноманітні заходи, обираються відповідні вибіркові дисципліни тощо.

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

Професійний стандарт відсутній.

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

ГЕР погоджується із висновком експертної групи про те, що загалом обсяг ОП та окремих ОК є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання та приєднується до рекомендації щодо збільшення аудиторного навантаження хоча б з базових дисциплін.

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

Підготовка здобувачів за дуальною формою освіти за ОП не здійснюється.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

ГЕР погоджується з висновком експертної групи про те, що правила прийому на навчання за ОП є чіткими та зрозумілими, оприлюднені на офіційному веб-сайті ЗВО. Дискримінаційних положень в них не виявлено.

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

ГЕР підтримує висновки експертної групи про те, що правила прийому на навчання за ОП враховують особливості ОП, тобто фактично є стандартними для такого типу ОП.

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

ГЕР вважає за необхідне погодитися з висновком експертів про наявність чітких та зрозумілих правил визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО.

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

ГЕР вітає факт наявності у ЗВО чітких та зрозумілих правил визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті та підтримує висновки експертів, в тому числі і рекомендації щодо інтенсифікації практики міжнародних обмінів студентами.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

ГЕР погоджується з висновком експертів про те, що форми і методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у ОП цілей та програмних результатів навчання, є студентоцентричними, базуються на принципах академічної свободи.

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

Галузева експертна рада погоджується з експертами та не має зауважень до даного пункту.

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

ГЕР уважно вивчила звіт експертів, а також питання публікаційної активності студентів, які навчаються за даною ОП, і також її, на жаль, не виявила. Цей факт викликає у ГЕР занепокоєння, оскільки одна із основних функцій ЗВО – дбати про продовження своєї наукової школи, що є неможливим якщо не стимулювати публікаційну активність у своїх студентів. ГЕР приєднується до рекомендацій експертів з приводу створення наукового гуртка, а також юридичної клініки. Ці активності допомагають багатьом ЗВО вирішити в тому числі й питання залучення здобувачів вищої освіти до науки.

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

ГЕР загалом не має зауважень за даним пунктом, однак, той факт, що силабуси ОК20 та ОК27 не враховують зміни до законодавства дещо викликають занепокоєння. ГЕР рекомендує відповідним викладачам уважніше ставитися до своїх курсів та оновлювати їх зміст відповідно до наявних законодавчих змін.

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

ГЕР уважно ознайомила як зі звітом експертів, так і з публікаціями викладачів, які забезпечують викладання на ОП, зокрема закордонними, і може підтвердити, що така діяльність ведеться, однак, ГЕР рекомендує її посилити, залучити до неї і здобувачів вищої освіти.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

Галузева експертна рада після уважного вивчення звіту експертів та документів ЗВО, які регулюють форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти, має всі підстави погодитися з висновком експертів, про відсутність зауважень за даним пунктом.

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

Галузева експертна рада уважно вивчила звіт експертної групи та Програму атестаційного екзамену здобувачів вищої освіти галузі знань 08 «Право» і погоджується з висновком експертної групи та рекомендацією щодо уточнення назв дисциплін та відповідного коригування критеріїв оцінювання, однак, не погоджується із рекомендацією експертів щодо доцільності включення до екзамену усної компоненти. Питання ефективності усної компоненти на будь-яких екзаменах (окрім екзаменів з ораторського мистецтва) є предметом серйозних дебатів в науковому та освітньому середовищі, і має як свої переваги, так і недоліки. У зв'язку з цим, ГЕР рекомендує ЗВО вирішувати дане питання виходячи з вимог місцевих реалій та базуючись на принципі їх інституційної автономії.

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

ГЕР повністю підтримує висновки експертів за даним пунктом та вважає, що розроблена ЗВО система має всі ознаки ефективності, особливо у частині залучення третіх осіб до перевірки робіт, а також системи їх шифрування. ГЕР вітає такі підходи ЗВО за даною ОП.

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

Галузева експертна рада підтримує висновок експертної групи та вбачає всі ознаки якості у розробленій ЗВО системі недопущення порушення норм академічної доброчесності здобувачами вищої освіти.

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень Е

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень Е

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

Галузева експертна рада уважно вивчила висновок експертної групи, зауваження ЗВО на цей висновок, а також освітню програму, документи щодо забезпечення викладання дисциплін на ОП, а також науковий та професійний доробок науково-педагогічних працівників, які забезпечують викладання дисциплін за ОП. ГЕР має всі підстави погодитися з висновком експертів про те, що базові правничі дисципліни повинні викладатися науково-педагогічними працівниками, які мають науковий ступінь, а також відповідні публікації у сферах, викладання дисциплін у яких вони забезпечують. Це дуже суттєве зауваження, оскільки, як уже неодноразово зазначала ГЕР, - освітні компоненти – навчальні дисципліни, які викладаються в ЗВО, є серцем його навчального продукту, а серцем цих дисциплін є науково-педагогічні працівники, які відповідні курси розробляють та безпосередньо викладають. ГЕР взяла до уваги зауваження ЗВО на висновок експертів про те, що ті викладачі, які не мають наукового ступеня, мають значний практичний досвід, отримали дозвіл від ЗВО на забезпечення відповідних дисциплін та отримують методичний супровід від інших викладачів. ГЕР повторно зазначає, що залучення практичних працівників до навчального процесу може лише вітатися. Це дійсно дуже позитивно. Однак, вітається саме залучення їх до процесу, а не заміна ними науково-педагогічних працівників, які мають науковий ступінь. Особливо це стосується базових правничих дисциплін. Викладач цих дисциплін повинен подати не лише практичну сторону відповідного предмета студентам, а й подати її наукове обґрунтування (саме тому ці працівники є науково-педагогічними, а не просто педагогічними). Це ж можливо лише якщо відповідна особа пройшла наукову школу у вигляді написання та захисту дисертації, а також якщо вона після цього продовжує наукові пошуки, що відображається у її наукових публікаціях. Попри наявність дійсно сильних науково-педагогічних працівників на ОП, які відповідають всім цим критеріям, ГЕР

вбачає за необхідне повністю погодитися з висновком експертів про те, що ЗВО варто посилити кадрову роботу в напрямку залучення відповідних науково-педагогічних працівників, які б забезпечували викладання усіх базових правничих дисциплін. ГЕР має окремо зазначити, що, на жаль, даний недолік є дуже суттєвим, і його одного вже достатньо для оцінки «Е» за усім цим критерієм. Однак, його можна виправити протягом року.

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

ГЕР погоджується з висновком експертів щодо прозорості процедур конкурсного добору викладачів та доєднується до рекомендації про проведення даного добору до початку навчального року.

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

Галузева експертна рада погоджується з висновком експертів та вітає факти залучення ЗВО роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

ГЕР підтримує висновок експертів та вітає факти залучення ЗВО професіоналів-практиків та експертів галузі до аудиторних занять.

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

Галузева експертна рада підтримує висновок експертної групи, вітає факти сприяння ЗВО професійному розвитку викладачів та доєднується до рекомендацій експертів щодо інтенсифікації обмінів викладачами із закордонними ЗВО чи стажування НПП ЗВО у таких закладах.

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

ГЕР погоджується з висновком експертів та долучається до рекомендації щодо встановлення компенсацій викладачам за публікації у виданнях, включених до міжнародних наукометричних баз.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

Галузева експертна рада підтримує висновок експертної групи щодо достатності фінансових та матеріально-технічних ресурсів для здійснення ОП, а також долучається до рекомендації про створення криміналістичної лабораторії та модельної зали судових засідань.

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

ГЕР погоджується з висновком експертів щодо забезпечення ЗВО безоплатним доступом викладачів та здобувачів вищої освіти до інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

ГЕР підтримує висновок експертів та вітає створення ЗВО безпечного для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти середовища.

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

ГЕР погоджується з експертами у тому, що забезпечення ЗВО освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів вищої освіти можна визнати належним.

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

ГЕР вітає факт створення ЗВО достатніх умов для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами та підтримує висновок експертної групи.

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Галузева експертна рада підтримує експертну групу у висновку щодо належності чинних процедур вирішення конфліктних ситуацій, а також долучається до рекомендації створення можливості подавати анонімні звернення.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

ГЕР підтримує висновок експертів щодо послідовного дотримання ЗВО визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

ГЕР підтримує висновок експертної групи та долучається до рекомендації інтенсифікувати роботу з представниками студентства щодо їх залучення до роботи Вченої Ради.

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

ГЕР погоджується з висновком експертів щодо залученості роботодавців до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості як партнерів.

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

Випускників за даною ОП ще немає.

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

ГЕР підтримує висновок експертної групи про належність системи ЗВО та її вчасне реагування на виявлені недоліки в ОП та/або в освітній діяльності з реалізації ОП.

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

ОП акредитацію проходить вперше.

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

ГЕР погоджується з висновком експертів щодо сформованості в академічній спільноті ЗВО культури якості, яка сприяє постійному розвитку ОП.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

9.1 **Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми**

ГЕР підтримує висновок експертної групи про доступність правил і процедур, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу та їх учасники послідовно дотримуються.

9.2 **Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін**

ГЕР погоджується з висновком експертів про те, що проєкт було оприлюднено, однак, занепокоєння у ГЕР викликає той факт, що здобувачів вищої освіти під час зустрічі з експертами не змогли підтвердити легкість отримання такої інформації.

9.3 **Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства**

Галузева експертна рада підтримує висновок експертів про те, що ЗВО своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму. ГЕР вітає факт проведення роз'яснювальних зустрічей для здобувачів вищої освіти з боку ЗВО.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Обґрунтування ГЕР

10.1 **Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю**

не застосовується

10.2 **Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників**

не застосовується

10.3 **Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)**

не застосовується

10.4 **Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо**

не застосовується

10.5 **Наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються**

не застосовується

10.6 **Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності**

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Галузева експертна рада погоджується з рекомендацією експертів про необхідність вдосконалення та закріплення процедури врахування побажань стейкхолдерів у Положенні про освітній процес. Особливо слід зауважити питання, підняте у п. 1.2 стосовно дисципліни "Історія політичних та правових учень", до якої в здобувачів вищої освіти були суттєві зауваження у їх анкетах. Дана дисципліна є важливою, оскільки формує світогляд студентів, однак, вона сама по собі не дає миттєвих відповідей на їх практичні запити. Через те, вони часто нівелюють її важливість, згадуючи про неї лише, пропрацювавши певний (переважно значний) період часу на практиці. Саме тому їй важливо правильно подати. По-перше, варто зробити все, щоб дисципліна не викладалась нудно, лекції читались з папірця чи з екрану. Вони повинні бути наочними, живими. По-друге, варто максимально пов'язувати приклади, вчення, концепції, які викладаються в курсі, з реальним життям. Кожна концепція Платона, Аристотеля чи Томаса Гоббса, наприклад, може бути пояснена за допомогою реальних життєвих прикладів (бажано сучасних і наочних). По-третє, такий самий характер повинні мати і практичні завдання. Замість реферату про правові учення Фоми Аквінського можна дати завдання про те як би він вирішив певну сучасну юридичну проблему. При оцінці цього завдання варто враховувати наскільки студент/студентка володіє понятійним апаратом філософа, розуміє суть його ученя і може його концепції застосувати на практиці. Є й інші методи, однак, наведені є першочерговими. Без їх втілення інші методи залучати не варто.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

ГЕР погоджується з експертною групою в рекомендації щодо необхідності уточнення фактичних показників ОП. Вона повинна відображати фактичний стан справ в межах стандарту, а не просто використовувати його формулювання. ГЕР також рекомендує уважно переглянути сутність процесу вибору дисциплін таким чином, щоб важливі освітні компоненти, які необхідні для забезпечення компетентностей, не опинилися у блоці, який студент/студентка не обере. Дуже серйозну увагу варто також приділити суті програм навчальних курсів. Їх назва повинна відповідати їх суті. Матеріал також повинен бути актуальним з врахуванням усіх новел законодавства (для дисциплін, матеріал яких від цих новел залежить - переважно галузеві правничі дисципліни). Додатково ГЕР рекомендує ЗВО користуватися правом своєї інституційної автономії при вирішенні питання про форму та зміст силабусів. Крім того, ГЕР доєднується до рекомендації експертів, яка базувалася в тому числі на результатах опитування стейкхолдерів, про бажане збільшення аудиторного навантаження хоча б з базових правничих дисциплін.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

ГЕР рекомендує інтенсифікувати міжнародну діяльність ЗВО за даною ОП, зокрема щодо академічної мобільності студентів, викладачів та іншого персоналу, залученого до впровадження ОП.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

ГЕР рекомендує інтенсифікувати наукову роботу студентів, зокрема шляхом відкриття наукового гуртка чи юридичної клініки. Однак, їх відкриття не повинне бути самоціллю. У разі якщо ЗВО знайде можливості стимулювання студентської наукової діяльності іншим чином, ГЕР усіляко вітатиме такий спосіб вирішення цього важливого питання.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

ГЕР не підтримує рекомендацію експертної групи щодо включення усної компоненти до екзамену. Як уже зазначалося в попередньому розділі, ефективність усних екзаменів є предметом дебатів. Вони мають свої переваги і недоліки. Тому, ГЕР рекомендує ЗВО вирішувати це питання виходячи з місцевих реалій та базуючись на принципі інституційної автономії.

Критерій 6. Людські ресурси

ГЕР приєднується до рекомендацій експертів щодо покращення кадрової роботи за даною ОП, зокрема у питанні залучення до викладання базових навчальних правничих курсів викладачів з науковим ступенем, що має забезпечити не лише практичну, а і наукову складову даних курсів. Це можливо зробити в тому числі і шляхом стимулювання наукової діяльності викладачів-практиків, які забезпечують викладання відповідних дисциплін зараз або шляхом залучення нових викладачів. Особливо ГЕР також приєднується до рекомендацій експертів щодо інтенсифікації міжнародної мобільності викладачів та загалом міжнародної діяльності за даною ОП.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

ГЕР також долучається до рекомендацій експертів щодо створення навчальної судової зали та криміналістичної лабораторії. Вони мають сприяти наочності вивчення студентами криміналістики та процесуальних дисциплін. ГЕР також підтримує рекомендацію експертів щодо створення можливості подавати анонімні звернення.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

ГЕР підтримує рекомендацію експертів щодо інтенсифікації залучення студентів до роботи Вченої Ради.

Критерій 9. Прозорість та публічність

ГЕР рекомендує покращити роботу щодо інформування здобувачів вищої освіти про проект ОП, щоб вони могли вільно з ним ознайомлюватись.

Критерій 10. Навчання через дослідження

не застосовується

4. Додатки

Відсутні

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

Онiщенко Наталiя Миколаiвна